

Direcció, administració, publicitat i vendes:

Av. del Baró de Càncer, 37, 1r. la. 46001-València.

Telèfon: 963 535 100. Fax: 963 534 569.

Redacció de Barcelona: Rambla de Catalunya, 121, 1-2, esc. esquerra. 08008-Barcelona.

Telèfon: 932 384 262. Fax: 932 384 263.

Redacció de Palma: Almudaina, 8 entresol-dreta. 07001-Palma de Mallorca.

Telèfon i Fax: 971 720 763.

Adreça Internet:

http://www.eltemps.net

Correu electrònic: eltemps@eltemps.net**Subscripcions:** 902 131 025.**Edita:** Edicions del País Valencià, SA.**Editor:** Eliseu Climent.**Coordinació:** Juli Capilla.**Redacció de València:** Núria Cadenas, Miquel Calvet, Víctor Maceda, Rosanna Melià, Joan M. Oleaque i Xelo Tortosa (*Secretària de redacció*).**Redacció de Barcelona:** Bàrbara Amorós, Lluís Bonada, Oriol Cortacans (*Món*), Àlex Milián, Enric Rimbau i Gemma Morales (*Secretària de redacció*).**Redacció de Palma:** Miquel Payeras.**Producció:** Josep Agustí i Laia Carreras (*Correcció lingüística*), Miquel Benítez (*Escàner i imatge*), Vanessa Prieto (*Maquetació i gràfics*).**Rúbriques:** Francesc Bayarri, Toni Canís, Albert Closas, Salvador Cot, Martí Domínguez, Fabià Estapé, Jaume Fàbrega, Llibert Ferri, Pere Gimferrer, Manuel S. Jardí, Glòria Marcos, Joan Marí, Pere Martí, Joan F. Mira, Joan Nebot, J. J. Pérez Benlloch, Miquel Ramon, Pau Viciano, Xavier Vinader.**Corresponsals:** Pere Codonyan i Èric Forcada (Catalunya Nord), Guillem Chacón (Franja de Ponent), Joan Lluís Ferrer (Eivissa), Carles Marqués (Menorca), Anna Sàez (Lleida), Àlvar Vallis (Andorra).**Col·laboradors:** Gemma Aguilera, Antoni Albalat, Esther Aleu, Toni Pau Antic, Albert Balanzà, Arantxa Bea, Vicent Bello, Xavier Bru de Sala, Bea Cabezas, Marc Candela, Josep-Lluís Carod-Rovira, Ferran Cases, Antoni Castel, Alfons Cervera, Jordi Cervera, Laia Climent, Eliseu T. Climent, Agustí Colomines, Joan Corbera, Martí Crespo, Joan Esculles, Jordi Finestres, Manuel García, Cecília Garrigós, Josep Gifreu, Xavier Graset, Josep Guia, Josep Iborra, Maite Insa, Gani Jakupi, Salah Jamal, Miquel A. Limón, Jordi Llavina, Iban L. Llop, Josep Maria López Llaví, Josep-Vicent Marquès, J. M. Martínez Polo, Jaume Masdú, Montserrat Minobis, Alexandre Muns, Miquel-Lluís Muntané, Gustau Munoz, Joan Nebot, Ricard Peris, Carles Pont, Joan Roura, Xavier Rubert de Ventós, Ferran Sàez Mateu, Eduard Sanjuán, Jordi Sebastià, Màrius Serra, Rosa Solbes, Marc Soler, Antoni Strubell, Jordi Tejel, Josep-Maria Terricabras, Felip Tobar, Alicia Toledo, Lourdes Toledo, Matthew Tree, Xulio Ricardo Trigo, Manuel València, Melissa Velert, Sergi Verger, Vicenç Villatoro, Jordi Zamora.**Col·laboradors gràfics:** Tina Bagué, Pere Bota, Gina Calvet, Joan Celià, Rafà Gil, Xavier Gómez, Vicente A. Jiménez, Salvador Llosà, Glòria Matamala, Jordi Play, Marc Vila.**Disseny:** Enric Satué.**Fotos portada:** Rafa Gil, EL TEMPS.**Arxiu:** Jesús Prats (*Fotografia*), Rosa Serrano (*Documentació*).**Publicitat i promoció:** Salva Martínez i Pepa Alòs (València). Tel.: 963 535 100. Gemma Garrido, Pere Ribalta i Cristina Torras (Barcelona). Tel.: 932 384 262.**Subscripcions:** Quica Sena.**Administració:** Susanna Alacreu, Pilar Martí i Assumpció Palau.**Fotomecànica i impressió:** Rivadeneyra, SA.**Dipòsit legal:** V-853-1984.**Preu a la Catalunya Nord:** 3,04 euros. (S'hi inclouen les despeses de transport)

Cap part d'aquesta publicació pot ser reproduïda per cap mitjà, ja siga mecànic, fotogràfic, electroòptic, magnètic, de fotocòpia, o qualsevol altre, sense permís de l'editor.

Aquesta setmana, la multinacional nord-americana Hasbro –segona companyia de joguines del món, amb marques com Monopoly o Trivial, i propietària de la marca MB– iniciarà la negociació d'un expedient de regulació d'ocupació amb la Conselleria d'Economia, Hisenda i Ocupació de la Generalitat Valenciana. L'objectiu és tramitar l'acomiadament de 515 treballadors que MB Espana té a la fàbrica de Riba-roja (Camp de Túria), especialitzada en joguines clàssiques realitzades a través d'injecció de plàstics, com són Action Man o Playskool. Hasbro va anunciar la setmana passada la decisió de tancar la factoria i traslladar la producció a la planta d'Irlanda i a l'Àsia –especialment a la Xina–, a través de factories subcontractades. L'amenaça de la deslocalització torna a sacsejar el nostre teixit productiu. No és el primer cas, i probablement no serà el darrer. És un perill del qual els experts ja fa temps que adverteixen que pot afectar seriosament sectors industrials, alguns dels quals, de llarga tradició al País Valencià, Catalunya i les Balears, com són el tèxtil, el moble, el calçat i també la juguina. Hasbro justifica la decisió de tancar la fàbrica de Riba-roja per una caiguda del mercat de la juguina tradicional, a causa del canvi d'hàbits dels nens. I recorre a "raons tècniques i de producció" per tirar endavant l'expedient de regulació. Comissions Obreres assegura, però, que la fàbrica genera un guany d'explotació positiva de 29 milions d'euros i que s'ha beneficiat d'uns 31 milions en aportacions públiques. El que no han explicat els directius d'Hasbro és que a la Xina els costos de producció són més baixos, i que al País Valencià, a l'igual de moltes altres regions europees, és cada dia més difícil fabricar productes d'escàs valor afegit perquè els costos de mà d'obra ja no són els de fa trenta anys.

El procés de deslocalització difícilment es podrà aturar, adverteixen els experts. De la mateixa manera que l'estat espanyol es va beneficiar de ser un país de baixos costos laborals quan va entrar dins la CEE l'any 1986 i va rebre moltes inversions, ara el mateix procés es repeteix, però en altres direccions: especialment cap a l'Europa de l'Est i la Xina. Però tampoc no es tracta de quedar-se de mans plegades. De la fàbrica d'MB Espana a València, en depenen famílies senceres de Quart de Poblet, Manises i Riba-roja. Se'ls ha de buscar una solució, com també s'ha de treballar per prevenir nous tancaments. La Generalitat Valenciana no pot continuar sense donar resposta a aquestes situacions de crisi, perquè acabaran esclatant-li a les mans. Els efectes del tancament d'MB no sols es limiten a 515 treballadors; la patronal del sector ja ha advertit que tem repercussions en empreses de components d'Alacant. El que cal és prendre decisions. Fa exactament un any, la multinacional Lear Automotive tancava la seva fàbrica a Cervera (Segarra) per emportar-se la producció de cables elèctrics a l'Europa de l'Est. La setmana passada, la Generalitat de Catalunya anunciava que ha recol·locat el 62% dels 1.283 treballadors que es van quedar sense feina. No ha estat senzill: han calgut 13,3 milions d'euros per incentivar noves inversions industrials i un treball conjunt d'empreses i sindicats per garantir un futur millor a les comarques afectades. Encara queda molt per fer, però és un primer pas.

Als nostres lectors

Aquesta setmana, a més de la crònica dels Premis Octubre i de l'article recordatori del tristament desaparegut Manuel Vázquez Montalbán, el tema de portada posa al descobert el cas d'Azziddin, el jove marroquí que es va llevar la vida el passat mes de febrer en un centre de menors de Catalunya. Un cas que els mitjans de comunicació van tractar de manera anecdòtica i superficial. La mort d'Azziddin, però, qüestiona les irregularitats dels centres de menors a casa nostra. Vol dir això que aquesta mena de centres ha bandejat la reinserció social i l'educació? I, si és així, per què? Què ha succeït? Són ara la repressió i la privatització els "objectius" que predominen en aquests centres? Marc Roma i Roger Palà han fet una indagació aprofundida i detallada sobre l'estat actual d'aquests centres. No debades, el reportatge ha estat mereixedor del III Premi de Periodisme d'Investigació Ramon Barnils.

Juli Capilla, coordinador